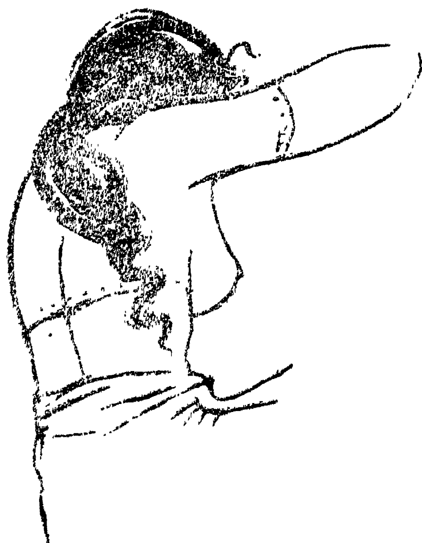

[illegible]

([illegible])

రచన:

పడాల

రామా[illegible]

త్రి

(మూడు నాటికలు)

రచన:-

పడాల రామారావు.

ప్రచురణ 8

యువసాహితి

మూల్యం

0-12-0

ఈ రచయితవే

1. సందేశం
2. నేతబిడ్డ (ద్వితీయ ముద్రణ) ఆదర్శ గ్రంథమండలి.
3. ఇదా స్వతంత్రం ? (,,   )
4. సీతారామరాజు పితూరీ (ద్వితీయముద్రణ)
(కొండపల్లి ప్రచురణ)
5. సంకెళ్లు
6. భూదేవి
7. కుంభకోణం
8. మాంచాలి
9. ఖైదీ (నవల ద్వితీయముద్రణ)
(కొండపల్లి ప్రచురణ)
10. డాలరు పిశాచం (కథలు)
11. స్త్రీ (నాటికలు)

1956 తొలిముద్రణ 1000 లక్ష్మీప్రెస్.

ప్రచురణ : ప్రజాసాహితి
జాంపేట : రాజమండ్రి.

స్త్రీ

పరిచయం

"స్త్రీ" సర్వతోముఖ స్వరూపం. యీనాటి కళ్లో కొన్ని రూపాలు మీ ముందుంచా. యీ రూపక ఖండికలు "నవ్వులు — పువ్వులు" "గౌతమి" పత్రికల పునర్ముద్రణం. ఇందులో "శిక్ష" మదరాసులో రోజుకు మూడు ప్రదర్శనాలు చొప్పున వరుసగా రెండేండ్లాడిన "రక్తగన్నీరు" నాటకాన్ని లీలానుకరణ విపరీతమైన వేగాన్ని ప్రవేశపెట్టా. ఆ వేగాన్ని ఎమెచ్యూర్సు అందుకుంటే, సంతోషిస్తాను.

రాజమండ్రి
56 ఆగస్టు 15

నమస్కారం.
పడాల.

"ARTIST IS AN ENGINEER OF THE HUMAN SOUL."

శిక్ష

ఏకాంకిక:

నటువర్గం:

మోహన్	లక్షాధికారి బిడ్డ
సరస	మోహన్ ఉంపుడుకత్తె
పక్షి	సరస తమ్ముడు
రఘు	మోహన్ బావమరది
ప్రతిమ	మోహన్ భార్య
పురుషోత్తం	మోహన్ తండ్రి
	డాక్టరు

రంగస్థలం

మోహన్ - సరసకు కట్టించిన మేడ రెండవ అంతస్థు చావడి. ఆ చావడికి కుడివైపు రెండు గదులూ, ఎడమ వైపు మూడవ అంతస్థుకు మెట్లు వున్నాయి. ఆధునిక అలంకరణతో, చావడి అంద చందాలు చిందు తోంది చావడికి ముందుభాగం, (అనగా ప్రేక్షకులచూపుకువెనుకభాగం) ఎడమవైపు క్రిందకు వెళ్ళడానికి మెట్లున్నాయి.

పక్షి:- (చావడిగుమ్మంవద్ద నిలబడి బ్రాకెట్ల ధీరీతీస్తూ) కరెక్ట్! ఆల్ కరెక్ట్! దొరికాడు- యిక్కడ దొరికాడు -అమెరికావాడు. మన్ డే - సెవన్, ట్యూజ్ డే - సెవన్, వెడ్ నెస్ డే-సెవన్, థర్స్‌డే - సెవన్. ఓహో! ఫ్రైడే సెవన్! ఓహోహో! ఏం సులువుగా దొరికావురా నాయనా? టుడే-సాటర్ డే - అంటె సెవన్ తప్పదురా నాయనా! అందుకేరా అమెరికా అంటె ఆనంద తరంగాల్లో మునిగిపోతున్నారు— మాలాంటి నవపురుషులు! టుడే - సెవన్... సెవన్! కరక్ట్! ఆల్ కరక్ట్!

సర:- (వొయ్యారంగా, అభినయంతో, మూడవ అంతస్థు నుండి దిగుతోంది) టారటట్ట టాటాటా టారటట్ట టీరీరీ టార టార......

పక్షి:- (ప్లేటు ఫిరాయించాడు) కరెక్ట్ - ఆల్ కరెక్ట్!

సర:- (అభినయంతోనే) ఏంటి బ్రదర్ - ఆల్ కరెక్ట్?

పక్షి:- అదే ఆ బుద్ధితక్కువ బ్రహ్మ నీలో యిన్ని వొంపులు, సొంపులు పెట్టి ఎందుకు చెక్కాడా? అని సందేహ మొచ్చింది. దొరికింది సిస్టర్! ఆన్సర్ దొరికింది.

సర:- (అభినయంతోనే నవ్వుతూ) ఏంటి?

పక్షి:- ఏంటా? ఆ బ్రహ్మకు ఆడదానిపై బ్రమారి బుర్ర చలించి, మైండ్ ఆబ్సెన్స్ అయింది. కంసాలి డైమండ్ నెక్ లెస్‌కు నగిషీ చెక్కినట్లు నిన్ను చిత్ర విచిత్రంగా చెక్కే-

సాడు. ఇదిచూచింది - సరస్వతి. ఇంకేముంది? కనిపెట్టి కక్ష్యెర చేసింది...

సర:- (సరదాగా) చేస్తే ?

(క్రింద కారు హారన్)

పక్షి:- అడుగో! ఆ నరుడు చేతిలో పెట్టేశాడు.

సర:- ఏడిశావ్! (సరదాగా ఛాతీవిరిచి, చేయి విసిరింది)

పక్షి:- (ఆమె చేతికిందుగా తప్పుకొని) సరిగ్గా అంతే సిస్టర్! మోహన్ రాగా నే అలా యింకోసారి ఛాతీ చక్ మని ఝుళిపించావా? — చిత్తయి నీ పాదాలముందు పాదరసంలా ప్రాకుతాడనుకో.

మోహ:- (చురుగ్గా మెట్లెక్కి వస్తున్నాడు)

పక్షి:- (ఎదురెళ్ళి పై మెట్టువద్ద ఆపుజేసి) వచ్చేసారు— బావగారు సిస్టర్! మాబావగారిచేతికి నరమేలేదు. (చేయి చాపాడు)

మోహ:- బలే జోక్ గా మాట్లాడుతున్నావేం? ఏం? ఎందుకు?

పక్షి:- అదేంటి బావగారూ! మీరు స్టడీకి అమెరికా వెళ్ళారు. నేను అదంతా యిక్కడే స్టడీ చేస్తున్నా!

మోహ:- ఏమిటోయ్ ఆ స్టడీ?

పక్షి:- అదా, కాటన్ మార్కెట్.

(మోహన్ సరసా పక్కన నవ్వారు(

మోహ:- సరెలే కారు షెడ్‌లో పెట్టించు.

(పదిరూపాయల నోటు ఇచ్చాడు)

పక్షి:- (వెళ్ళిపోయాడు)

సర:- మన పక్షుండీ బలే ఫోటోలు తీస్తాడులెండి.

మోహ:- ఊహూఁ!

(సరస చెంపపైన నాజూకుగా చేయివిసిరి నడుంకు చేయి మెలివేయబోయాడు)

సర:- (ఏదో వాసన తగిలి వెనక్కి జంకింది)

మోహ:- అదేం వెనక్కి తూలేవ్ ?!

సర:- (మాట మళ్ళించి) అబ్బే! కాలు బెణికింగిలెండి.

మోహ:- అరె ఎంతపని జరిగింది! (కాలు పట్టుకున్నాడు)

సర:- అబ్బ! పోయిందిలెండి.(కాలు వెనక్కులాక్కుంది)

పక్షి:- (ఆయాసంతో వస్తూ) బావగారు బావగారూ!

(ఆ దృశ్యంచూసి ముఖం వెనక్కు తిప్పుకున్నాడు)

మో:- (తడబడి) ఎవరు? (లేచి వెనక్కు చూశాడు)

పక్షి:- (వెనుక ముఖంతోనే) వాడెవడో నన్ను కారు దగ్గిరికి రానివ్వడమే లేదండి!

మో:- పక్షీ! ఇలా తిరిగి మాట్లాడు!

పక్షి:- (చక్‌మని వెనక్కు తిరిగి) అవునండి బావగారూ!

మో:- ఎవడా బ్రూట్! (గబగబా క్రిందికి వెళ్ళాడు)

సర:- (పక్షి ప్రక్కజేరి) తమ్ముడూ! త...?

పక్షి:- సిస్టర్ !

సర:- ఎప్పుడూ వేళాకేళమే

పక్షి:- నిజం చెబుతున్నావా ?

సర:- అవును తమ్ముడు. ఆయన వళ్ళంతా వాసనేరా !

పక్షి:- (పక్కున నవ్వాడు)

సర:- (నోరునొక్కి) ఛా! ఏమిటానవ్వు. మామూలువాసన కాదురా ?

పక్షి:- అయితే సారాలోకి దిగుంటాడు !

సర:- ఛా ! కాదంటే ! (నెమ్మదిగా, రహస్యంగా) నోటి వాసనకాదురా !

పక్షి:- మరి ?

సర:- వళ్ళురా, వళ్ళు !

పక్షి:- వళ్ళే !

సర:- వట్టి దుర్వాసనరా !

పక్షి:- దుర్వాసనే ? అయితే ఏంచేద్దాం సిస్టర్ ?

సర:- ఇదంతా నేచూస్తాగాని, నువ్వెళ్ళి మన ప్రక్క డాక్టర్ని ఇక్కడున్నట్టుగా తీసుకురా ! (క్రింద కేకలు "చేతులో చమురు లేకపోయినా, ముండకు ముత్యాలహారం! బుద్ధిలేదూ ? మోసంచేస్తావా ? చెయ్యండి, కారు జప్తుచెయ్యండి" సరస గబగబా వెళ్ళి డాబా అంచునుండి క్రిందదృశ్యం చూసింది.)

సర:- అయితే అబ్బాయి ఆరిపోయాడన్నమాట ?

పక్షి:- ఇక మనల్నార్పుతాడు, జాగ్రత్త సిస్టర్ !

(క్రింద మెట్లచప్పుడు)

సర:- సరే నువ్వెళ్ళు వస్తున్నాడు.

పక్షి:- (వెళ్ళాడు)

సర:- (మోహన్ వచ్చీరాగానే ప్రశ్నించింది) ఎవరండి క్రింద ?

మో:- (ప్లేటు మార్చాడు) ఆఁ ఎవరూలేరూ నా ఫ్రండ్ ! ఏదో డాన్సు ప్రోగ్రాం వుందటా క్లబ్‌కు రమ్మని ఇన్వైట్ చెయ్యడానికొచ్చాడు. వట్టి ఇడియట్ ! వాడికేం తెలుసు సరూ—మన మేడో హెవెన్లీ క్లబ్‌ని, ఇక్కడో మైమరపించే మేనకుందని. (నడుంకి చేయి చుట్టి లాక్కెళుతున్నాడు)

సర:- (విషయాన్ని గొంతులో నొక్కుకుని) ఊఁ హూఁ ! (కూడా వెళ్ళింది)

(క్రింద మెట్లు ఎవరో ఎక్కుతున్న శబ్ధం)

(మోహన్ మూడో అంతస్థులోకి వెళ్ళిపోయాడు ఇంకా మెట్లుమీదేవున్న సరస "ఎవరో"యని క్రిందకుదిగబోయింది.

పురు – నేనమ్మా ! మోహన్ తండ్రిని

సర:- ఓ...మామగారా ? ఎందుకొచ్చారో ?

పురు:- అబ్బాయికోసమే నమ్మా!

సర:- మీా అబ్బాయిని మేం కొరుక్కుతింటున్నామా?

పురు:- కాదమ్మా

సర:- ఏమైతే నాకేంలెండి. పిలుస్తా, (వెళ్ళింది)

మో:- (మెట్లమీాదకు వచ్చాడు) ఎవరూ?

పురు:- కనపడ్డంలేదూ?

మో:- ఎందుకొచ్చావ్?

పురు:- నీకోసమే.

మో:- ఇంకెప్పుడూ రాకు.

పురు:- రాకతప్పలేదు.

మో:- తప్పించుకో.

పురు:- తప్పించుకోలేను నాయనా. దానికన్నీరు నా గుండెల్ని కోసేస్తుంది బాబూ.

మో:- నువ్వు దాన్ని కోసేయ్ పీడ వదిలిపోతుంది.

పురు:- రామరామ! ఎంతమాటన్నావ్?

మో:- అంతమాట వినలేకపోతే ఆ దేముడుగొట్టుముఖంతో యింటికిపోయి ఆ దేముడు కాళ్ళమీాద పడు!

పురు:- నీకాళ్ళమీాదే పడుతున్నా నీవెన్నిలక్షల ఆస్తిని పాడు చేసినా నాకు కష్టం కలుగలేదు. కాని ప్రతిమ పవిత్ర మైన పుస్తెలత్రాడు త్రెంచకు నాయనా?

మో:- ఓహో. ఏం పవిత్రత! ఏం శ్రీరంగనీతులు. యీ నీతులుచెప్పిన వాళ్ళంతా పాతబడి పోయారు. మళ్ళీ ఆ పాతర్లు తిరగేయకు. సీరియస్‌గా చెబుతున్నా ఆ త్రాడుముక్కలో నాకు విలువలేదు, అది మీ పెద్దలు వేడుకకోసం కట్టించిందంతే.

పురు:- అంతేనంటావా ? అగ్నిసాక్షిగా పెండ్లాడిన భార్యను.

మో:- అధిక ప్రసంగం చేయకు! నీ ఛాందస తిక్కకబుర్లు ఇక నావద్ద చెప్పకు.

పురు:- నిదానించు! కన్నతండ్రిని ధిక్కరించ సాహసించకు.

మో:- నీవా కన్నతండ్రివి — నా శుఖాని కాటంకాలు కల్గించ చూపిన కసాయివి.

పురు:- ఓరి అప్రాచ్యుడా! ఒకపడుపుకత్తె పంచలోనా సుఖం?

మో:- నోరుముయ్! ఇక నాలుక కదిపావా ? బయటకు పీకుతా !

పురు:- (కోపమొచ్చింది) కళ్ళు తెరచుకునే మాట్లాడుతున్నావా ?

మో:- ఛీ! బయటికి ఫో! (గబగబావచ్చి మెడపట్టుకొని క్రిందకుగెంటి మేడమెట్లెక్కుతున్నాడు)

(పురుషోత్తం మెట్లపై దొర్లినశబ్దం)

సర:- (మెట్లుమీదకొచ్చి) ఎవరండీ ఆయన ?

మో:- ఎవడో, ముష్టి వెధవ !

రఘు:- (నెత్తురుకళ్ళచూచిన పురుషోత్తంను ఎత్తుకొని 'చక్' మని వచ్చి) మోహన్!—యీ ముష్టి వెధవ కొడుకు వే నీవని మరచిపోకు!

మో:- ఓ, నీవూవచ్చావ్—యీ ముష్టిపీనుగుకు సాయం?

సర:- యీయ నెవరండీ?

మో:- ఒకప్పుడు యీయన చెల్లెలికి భర్తను నేను. కాని కనబడ్డంలే! యిప్పుడీయనే నాకు భర్త!

రఘు:-(ముసలివానినిదించి) అలా ఎన్నటికీకాదు బావా!

మో:- అయితే మర్యాదగా బయటికిపో!

రఘు:- (కోప మొచ్చింది) బావా! ఇదేనా నీ అమెరికా చదువు?

మో:- ఓ! నక్క గారీకళ్యాణం పాడుతోందే!—ఇది దరిద్ర భారత దేశంయొక్క బానిస ఎడ్యుకేషన్ కాదోయ్!

రఘు:- చాలు! నీ వెర్రితలలు వేసిన అమెరికన్ ఎడ్యుకేషన్ తో భారత దేశాన్ని నిందించ సాహసించకు!

మో:- హాహ్హాహ్హాహ్హా! (సీరియస్ గా)నీవిక్కడ కెందుకొచ్చావ్!

రఘు:- నిన్ను ముళ్ళబాటనుండి పూలదోటలో ప్రవేశ పెట్ట డానికి. యీ ఆడ దెయ్యాం అడవిలోనుండి, నీ దేవత గుడిలో ప్రవేశ పెట్టడానికి?...

సర:- (వినలేక లోపలికిపోయింది)

మో:- (మేజ మెట్లుదిగి) పటప్! (కొట్టాడు)
పురు:- రఘూ! మురికిలో రాయేసే ముఖంపైనే తుళ్ళు తుందని మరచావా!
రఘు:- పోనీలెండి—నాకు తగిలిన చెంపదెబ్బ, మోహన్‌లోనే గాని మార్పు తెస్తే నాకు మహాసంతోషమే.
మో:- మళ్ళీ నోరెత్తావా?—తప్పక యింకా పెద్దమార్పు నాలో చూస్తావ్?
పురు:- రా నాయనా! యింకా మొరటులో మార్పు రాదు.
రఘు:- ఆగండి! (మోహన్‌నుద్దేశించి) మోహన్! యీమారు తున్న లోకంలో మనిషన్నవాడు మారితీరవలసిందే. లేకపోతే కాలమే మార్చితీరుతుంది. నీవిషయంలో కాలం మించిపోయింది. మరోసారి ఆలోచించుకో! ఇది మహాభయంకరమైన మురికికూపం.యీకూపంలో అడుగుపెట్టి, బయటపడ్డ మానవుడు చరిత్రలో పుట్ట లేదు. పుట్టబోడు. పుట్టడు! జాగ్రత్త—సెలవ్.
మో:- నోరుముయ్!
రఘు:- పదండి మామా! ("చక్" మంటూ, పురుషోత్తం గారిని తోడ్కొనిపోయాడు)
మో:- అహ్హాహ్హాహ్హా! బ్రైన్ లెస్ బ్రూట్! (లోనికెళ్ళాడు)
ప:- (వస్తూ, డాక్టరుని ఆహ్వానిస్తూ) దయచేయండి! ఇలా దయచేయండి!

డా:- (దిక్కులుచూస్తూ డాబా ఎక్కాడు)

ప:- నిలబడండి! మా సిష్టర్‌ను తీసుకొస్తా (మేడమెట్లెక్క సంజ్ఞ చేసాడు.

సర:- (వచ్చి) లోపకిరండి—డాక్టర్!

డా:- ఓ, నీవా? ఇంకా ఎవరోఅనుకొని భయపడుతున్నా.

సర:- భయమెందుకు డాక్టర్, నిరభ్యంతరంగా రావచ్చు!

డా:- అబ్బ! ఎంతఅందమైన మేడ? ఎవరికానుకో?

సర:- ఎవరికానుకేముంది డాక్టర్. యౌవ్వనం అమ్ముకొని సంపాదించడానికి?

డా:- పిచ్చిదానా! యౌవ్వనం అమ్ముకొనికూడా అనేక మంది పొట్టగడవక, చెట్లనీడనే నివశిస్తున్నారని—నీకు తెలీదేమో?...ఏమైనా అదృష్టవంతురాలివి.

సర:- ఇదంతా మీ పెద్దల ఆశీస్సులఫలితం!...పైకి దయ చేయండి!

డా:- ఎందుకూ? పైనెవరున్నారు?

సర:- దయచేయండి! (పక్షితో) ఒరేయ్! డాక్టరుగారికి ఓవల్టిన్ చేయించి తీసుకురా!

ప:- అలాగే సిస్టర్! (పక్కగదిలోకి వెళ్ళాడు)

సర:- దయచేయండి! (డాక్టరును పైకి తీసుకెళ్ళింది)

ప:- (ఓక్షణంగడిచాక ఓవల్టిన్ తెచ్చాడు) ఎవడొచ్చినా నాకీసేవ తప్పలేదురా—నాయనా! ఓవల్టిన్ చల్లారి

పోతోంది. పైకి వెళితే ఒకచిక్కు, క్రిందనుంటే ఇది చల్లారిపోతోంది...ఎలాగూ. అని?... (బుర్ర కొట్టుకొని) ఆ! మనమే పుచ్చేసుకుంటేసరి! మళ్ళీ ఇంకో కష్టంతో సిద్ధమైపోతాంగా! (తాగేసాడు) ఓహో! అందుకేరా నాయనా, పుడితే భోగందాని తమ్ముడిగానే పుట్టమన్నాడు... (గదిలోకి వెళ్ళాడు)

డా:- (వేగంగా, గుమ్మం తెర తొలగించి, మెట్లుదిగుతున్నాడు)

మా:- సరసా ఏంటిదంతా? (గుమ్మంవద్దకు వచ్చాడు)

సర:- ("చక్"మనివచ్చి, దభీమని తలుపు వేసి, గొళ్ళెం పెట్టింది)

డా:- (చావడిగుమ్మంవద్దకు వచ్చేసాడు)

సర:- (అడ్డువచ్చి) డాక్టర్!

డా:- అబ్బ! (వెనక్కి తిరిగివచ్చి, కుర్చీలో కూలబడ్డాడు)

సర:- డాక్టర్!

డా:- ఆగు!

సర:- విషయం చెప్పండి, డాక్టర్!

డా:- (లేచి, వెళ్ళిపోబోతూ) చెప్పరానిది.

సర:- మీకు పుణ్యముంటుంది—చెప్పండి డాక్టర్!

డా:- కాదు—పాపం చుట్టుకుంటుంది—చెప్పకూడదు.

సర:- డాక్టర్

డా:– చెబితే, నీగుండాగిపోతుంది.

సర:– పరవాలేదు, చెప్పండి డాక్టర్?

డా:– ఓ! నీవు వేశ్యవుకదూ?

సర:– అయితే చెప్పకూడదా డాక్టర్?

డా:– అందుకే చెప్పవచ్చనుకుంటున్నా, అందరికంటే గుండె ధైర్యం, మీకేవుంటుంది.

సర:– మీరేమన్నా—పడతా! త్వరగా చెప్పండి డాక్టర్!

డా:– కాని...?

ప:– (ఓవల్టిను తెచ్చాడు)

సర:– ఇదితీసుకొని చెప్పండి డాక్టర్!

డా:– చెప్పేవాడుగాక వినేవాళ్ళే యిదిప్పుడు తీసుకోవాలి.

పక్షి:– డాక్టర్! నా సిస్టర్ వొట్టి బేల, డాక్టర్! అదేంటో చెప్పండి డాక్టర్!

డా:– వీడెవడు?

సర:– నా తమ్ముడేనండి!...ఒరేయ్, నీవు లోపలికిపో!

పక్షి:– (ఓవల్టిన్ టేబిలుపై పెట్టి వెల్తాడు)

మో:– (మేడపై తలుపులు గుద్దుతున్నాడు)

సర:– త్వరగా చెప్పండి–డాక్టర్!

డా:– చెబుతా...కాని...అతని జీవితం...

సర:– జీవితం...?

డా:- సర్వనాశనం!

సర:- అయితే త్వరగా చెప్పండి అతని జీవితమే సర్వనాశనమైతే నా బ్రతుకుకూడా నిప్పులపాలౌతుంది...?

డా:- నీ బ్రతుకెందుకవుతోంది?

సర:- నేనిప్పుడాయన...

డా:- అహ్హాహ్హాహ్హా!

సర:- డాక్టర్?

డా:- నీవిప్పుడాయన వుంపుడు కత్తెవైతే, ఒకప్పుడు నీకెంతమందో?

సర:- డాక్టర్! మాకూ హృదయముంది డాక్టర్?

డా:- అయితే చెప్పమంటావా?

సర:- చెప్పండి!

డా:- (సాలోచనగా) అతనికి సిగరెట్టు అలవాటుందా?

సర:- అలవాటేకాదండి! అదిలేకపోతే బ్రతుకులేదు.

డా:- యిప్పుడది మానితేనేగాని బ్రతుకులేదు.

సర:- ఏం డాక్టర్?

డా:- గుండెలు తినేసాయ్!

పక్షి:- అమ్మ, గుండెలే!

డా:- నోరుముయ్!...ఊ ఏమైనా త్రాగుతాడా!

సర:- బ్రాంది త్రాగుతాడు.

డా:- బ్రాందో — విషమో తాగుతాడు ?

సర:- తాగుతాడు.

డా:- అది బ్రాంది కాదని తెలుసా ?

సర:- మరి ?

డా:- అదా ? డబ్బుగెట బ్రాంది — లేకపోతే ... సాగా! యాసిడ్ సారా! పేగుల్ని, కోరికే సారా! నెత్తురును విషంచేసే సారా? గుండెల్ని తూట్లు చేసేసారా! తెల్సా? యీసారా! కొన్నాళ్ళుగా తాగుతున్నాడు.

సర:- కావచ్చు! డాక్టర్.

(పైన మోహన్ తలుపు కొడుతున్నాడు)

డా:- ఇతనికింకేమైనా బ్రతక లేని అలవాట్లున్నాయా ?

సర:- మీ మాటలు అయోమయంగా వున్నాయ్ —డాక్టర్! నాకేమీ అర్థంకావడంలేదు.

డా:- (నవ్వాడు)

సర:- డాక్టర్ ?

డా:- దొంగిలించిన వస్తువేంటో, దొంగకే తెలీదా ?

సర:- నేనా ? దొంగతనం చేసానా ?

డా:- భుజాలు తడుంకోకు! నీవద్దకెలా వచ్చాడు ?

సర:- మోహించి.

డా:- మోహమనేది వున్నమనిషికి, నీవే తొలి మోహినివెలా అవుతావ్ ?

సర:- డాక్టర్ ?

డా:- నీలా, అతనూ అనేక చేతులు మారుచుంటాడు.

సర:- అయితే ?

డా:- కొంప మునిగిపోయింది.

సర:- తిన్నగా చెప్పండి — డాక్టర్ !

డా:- తిన్నగా చెప్పలా ?...ఇదీ ... భయంకరమైన మహారోగం.

సర:- డాక్టర్ !

డా:- అవును ! దీనికి మందు లేదు — మరణంతప్ప !

సర:- డాక్టర్ !

డా:- ఇదీ—కుష్టు ! (చక్ మని వెళ్ళిపోయాడు)

సర:- డాక్టర్ !... (మేడమీదనుండే క్రింద వెడుతున్న డాక్టరునుచూస్తూ అలాగే పిట్టగోడకు వాలిపోయింది)

పక్షి:— (వచ్చి) సిస్టర్...(దగ్గరకెళ్ళి) అదేంటి సిస్టర్ మన ముందగా యీ విచారం ! రా !. మనం తల్చుకుంటే, బొమ్మను, బొరుసు చేసెయ్యం ?

సర:— నీవు కాఫీ తెచ్చిపెట్టు !

పక్షి:—(వెళ్ళాడు)

సర:— (చక్ మని ఆలోచన తట్టి గబగబా మేడమెట్లెక్కి—గొణ్ణెం తీసింది.)

మో:— (గబుక్కున తూలి బయటికొచ్చాడు)

సర:— (తప్పుకొని గుమ్మానికి అడ్డు నిలబడింది)

ప్రతి:— (గబుక్కునవచ్చి) బావా ?

మో:— ఓ శనిగ్రహమా ?

ప్రతి:— మీరేమనండి ! నా శిరస్సును తెగేసినా, నా బ్రతుకు మీ పాదాలవద్దె.

మో:— తెగించే వచ్చావన్నమాట. ఓసి రాక్షసీ ! పోతావా పోవా ?

ప్రతి:— మీరే నా పసుపుకుంకుమ.

మో:— దెయ్యం వేదం పాడుతోందే ? డేమిట్ ! నీవు నిజంగా శనిగ్రహానివే. అదిగోచూడు ! నీ ముఖంలో పురుగులు మెదుల్తున్నాయి ! ఛీ ! కురూపీ! నా సరస గోరుకైనా పోలని నీవు — యీ ముంగిట అడుగుపెడతావా ? ఫో? బయటకుపో !

ప్రతి:— పోనీ, యీ సరసను అక్కగాభావించి - యిక్కడే మీ చరణదాసిగా వుండిపోతా !

మో:— ఛీ ! చరణదాసీగా కాదుగదా ! చీపురుకట్టగాకూడా వుండడానికి నీవన్ ఫిట్ ! ఫో ! నన్ను మండించావా?..

ప్రతి:— అలాఅనకండి ! మీరే నా సర్వస్వం. నా మాంగల్యం

మో:— వున్నకోలదీ చంద్రమతివై పోతున్నావ్ ? మాటలతో పోతావా ? లేకపోతే చెప్పు పుచ్చుకోమన్నావా ?

పతి:- మీ రేంచేసినా, నాకు సంతోషమే.

మో:- కుక్కలా కొడుతున్న కొలదీ కూడాపడకు! నా ఆనందానికి అంతరాయం కలిగించకు! ఫో! బయటకిఫో!

ప్రతి:- మీ ఆనందానికి అంతరాయం కలిగించను! పొమ్మన కండి! మీ పాదాలవద్ద స్థానమివ్వండి! (కాళ్ళపై బడింది)

మో:- ఛీ! (తన్నేడు)

ప్రతి:- (కాళ్ళు పట్టుకొని) మీ రేంచేయండి! మీరే నా బ్రతుకు!

మో:- ఛీ! డెవిల్! (సిగపట్టుకొని, యీడుస్తూ) ఫో! బయటకు ఫో!...ఒరేయ్! పక్షీ! (పక్షిని పిలిచాడు)

పక్షి:- (గదిలోంచి చరుసన వచ్చాడు)

మో:- దీన్ని క్రిందకు గెంటు! (ప్రతిమనొదిలి వచ్చాడు)

పక్షి:- (ప్రతిమ రోదిస్తున్నా, లక్ష్యంచేయకుండా, క్రిందికి గెంటుకు పోయాడు)

సర:- (వస్తున్న మోహానుతో) అక్కడే నిలబడు!

మో:- నేనేమన్నా తప్పుచేసానా?

సర:- కాదు.

మో:- ప్రతిమను గెంటేసాననా?

సర:- కాదు.

మో:- యిక్కడే దాసిగా వుండనివ్వ లేదనా? (పైకి వెళ్ళ బోయాడు)

సర:- కాదు—ఆగు!

మో:- నిజంగానా?

సర:- అవును. అదుగో అఅద్దంవద్దకు వెళ్ళు! అద్దాన్నిమాత్రం ముట్టకు.

మో:- ఏం?

సర:- వెళ్ళు! ఆ అద్దమే చెబుతుంది. (చప్పట్లుచరిచి) పక్షీ!

పక్షి:- (వచ్చాడు) ఏం సిస్టర్?

సర:- అద్దంవద్దకు తీసుకెళ్ళు!

పక్షి:- రండి బావగారూ! (పట్టుకోబోయాడు)

సర:- పక్షీ! అతన్ని ముట్టకు.

మో:- (కోపమొచ్చింది) సరసా?

సర:- అవును. నీ ముఖంలో పురుగులు మెదులుతున్నాయ్.

మో:- ఏమన్నావ్?

సర:- అవును. నీ శరీరంనుండి దుర్వాసనకూడా వస్తోంది.

మో:- అప్పు చెయ్! నా శరీరంలోని చెమట నే పన్నీటిగా నీవాస్వాదించిన రోజులున్నా .

సర:- వొట్టిది! ఒక వేళ నీ చెమటునే నేనాస్వాదిస్తే—అది చెమటకాదు. నీ జేబులోనున్న డబ్బుమండి కారిన బంగారు నీరుమాత్ర మే.

మో:- నీచురాలా! అయిదులక్షలు ఖర్చుపెట్టి, నీకీ మెన్నెల మేడకట్టించి, చిన్నెల రామచిలుకలా నగ్లై పాన్పులపై కురిపించాను. కాని రామచిలుకవల్లా కొండ చిలువ క్రింద తయారయ్యావ్ !

సర:- అలా తయారయింది నీవే. ఒకప్పుడు నీ ఆనందానికి నన్ను అలంకరించుకున్నావంతే!

మో:- అయితే, వేలకు వేలు ఖర్చుపెట్టి నీకు జన్మదినోత్సవాలెందుకు చేయించానో గుర్తు తెచ్చుకో.

సర:- అది నీ పరపతికోసం.

మో:- సరసా! సాహసంగా మాట్లాడుతున్నావ్.

సర:- సాహసంకాదు. సహనంతో మాట్లాడుతున్నా. జాగ్రత్త! నీ డబ్బుతో నా యౌవ్వనాన్ని అనుభవించావ్! నీవద్ద యిక డబ్బులేదు. పైగా వొళ్ళు కుళ్ళిపోయింది.

మో:- ఏమన్నావ్ ?

సర:- అవును. ఇక నీపీగడప తొక్కకూడదు.

మో:- చాలించు! నీ ప్రేలాపన.

సర:- అంతేకాదు. అంతా చరించే చోటకూడా నీకిక చోటులేదు.

మో:- ఏమన్నావ్ ?

సర:- అహ్హా హ్హా హ్హా! నిన్నిప్పుడు భయంకరమైన కుష్టురోగం ఆవరించింది.

మో:- సరసా! (మీదికెళ్ళాడు)

సర:- పక్షి!

పక్షి:- (బరబరా వెనక్కి లాగేడు)

మో:- సరసా! ఎంతపని చేశావ్! నేనిప్పుడు కుష్టురోగినా!

పక్షి:- లేదు బావగారూ! ఇక మీరు గంటగంటకీ ఒక్కొక్క అవతారమెత్తేస్తారు.

మో:- పక్షి!

సర:- నీవు అతన్ని బయటికి గెంటరా!

పక్షి:- (లాగుతున్నాడు)

మో:- (గింజుకుంటూ) సరసా! పోనీలే! నన్నిక లోకం అసహ్యించుకుంటుంది. గతాన్ని బట్టి అయినా నీగదిలో ఓమూల చోటియ్! నేను చేసిన పాపానికి యిక్కడే ఫలితం అనుభవిస్తా!

పక్షి:- ఆ! ఆ! ఎంతమాట మన అమెరికన్ ఎడ్యుకేషన్‌లో పాపపుణ్యాలు లేవుకదండీ?

మో:- పక్షి! నన్నిక రంపంతో కోయకు! ...సరసా నిన్ను జాలిచూపమని వేడుకుంటున్నా.

సర:- సరే, పక్షీ! ఆ ప్రక్కగదిలో పారెయ్! ఆ వొంటిపై బట్టలూడపీకి కిరసనాయిలుపోసి తగలెట్టు ఊరలాకెళ్ళు.

మో:- సరసా!

పక్షి :- (లాక్కెళ్ళి, గదిలోపారేసి, ఓ పుల్లకు ఆ బట్టల్లు తగిలించుకొని వస్తూ, బయట గొళ్ళెంపెట్టాడు) అరె! భగవాన్ ఎంతెంత పనులు చేయిస్తున్నావురా. నాయనా! ఇక మన అమెరికన్ కాటన్ మార్కెట్టు బంద్ చేశావుగందా!... పగవాడికయినా పెట్టొద్దురా బాబూ—యీ బాధ./

సర:- (పైనుండి) ఇంకా ఏంటాలోచిస్తున్నావ్—

పక్షి:- ఇచ్చావుగా కార్యక్రమం—యింక తగలెట్టమని వీటితో పాటు ఆయన అమెరికన్ ఎడ్యుకేషనూ తగలడుతుంది. నా కాటన్ మార్కెట్టు తగలడుతుంది, ఏం చేయడమా? అని ఆలోచిస్తున్నా సిస్టర్!

సర:- ఏడిశావ్ — తిండికిరా!

మో:- సరసా?

సర:- చూడు! ఏదో అఘోరిస్తున్నాడు!

పక్షి:- (గుమ్మంవద్దకొచ్చాడు)

మో:- పాతచొక్కా ముక్కయినా పారేయ్ సరసా!

సర:- సరే, నీ చినిగిన చొక్కా పారెయ్! (పైకి వెళ్ళిపోయింది)

మో:- ఒరేయ్, పక్షీ?

పక్షి:- (చొక్కాతోవచ్చి) ఏం బావా?

మో:- ఆకలిరా! ఆకలి! (పేగులు మాడిపోతున్నాయ్‌రా!

పక్షి:- అలాగే బావా! (అని పైకి వెళ్ళబోతాడు)

మో:- అందాకా ఒక సిగరెట్టయినా పారేయరా ?

పక్షి:- ఏదిబావా! నీతోనే నా జల్సాచచ్చిపోయింది. యిప్పుడు కాల్చిన ముక్కయినా లేదు. ఇదిగో, చొక్కా తొడుక్కో, తిండి తెస్తా! (గొణ్ణెంతీసి, చొక్కావిసిరి, మరల గొణ్ణెంపెట్టి సగంమెట్లు యెక్కి) సిస్టర్ !

సర:- (వచ్చింది) ఏం ?

పక్షి:- పాపం ఆకలట సిస్టర్ !

సర:- చావనియ్. అన్నంలేదు, సున్నంలేదు. చావటమే మంచిది. లేకపోతే మనలనే చంపుతాడు. తమ్ముడూ ఒకదెబ్బకు రెండు పిట్టలు. మనకూ తిండిఖర్చులేదు. వాడు చావనూ చస్తాడు.

పక్షి:- వెరీగుడ్ ఐడియా సిస్టర్ !

మో:- ఓసి రాక్షసిముండా! నన్ను చంపడానికా - యీ గదిలో పారేశావ్ ?

సర:- అలాగే ప్రేలుతుండు. నీ సంగతి కనుక్కుంటా !

మో:- ఛీ! కులటా !

సర:- ఏం వాగావ్ ! పక్షి ! తియ్, తలుపు ! (పైకెళ్ళి గదిలో పేకబెత్తం తీసుకొని వచ్చింది.) తియ్ తలుపు!

పక్షి:- (గొణ్ణెంతీసి తలుపు తోస్తాడు)

మో:- (టపీమని బయటపడ్డాడు, ముఖంలో కళలేదు. మచ్చలున్నాయ్)

సర:- ఇప్పుడు ప్రేలు ! ప్రేలతావా ! కులటనా ? రాక్షసినా? (పేకబెత్తంతో చావగొట్టింది)

మో:- అబ్బ! కొట్టకే! ఎక్కడికైనా పోతాను అబ్బ!

సర:- (కొడుతూ) పో! నా గుమ్మంముందు వుండకుండా పో! పోతావా?

మో:- అబ్బ! కొట్టకేపోతాను (భారంగా బాధతో లేచాడు)

సర:- (కొట్టింది)

మో:- అమ్మా (పడ్డాడు)

సర:- పక్షి! వీడ్ని బయటకు తోసెయ్!

మో:- నే నే పో తా! (నెమ్మదిగా లేచి గుమ్మంప్రక్కగా వెళ్లాడు)

సర:- అ హ్హా హ్హా హ్హా! పీడ వొదిలిపోయింది.

ప్రతి:- (చప్రున వచ్చింది. ఎదుటి భర్తను పోలికకట్టలేదు) అమ్మా! రక్షించు! నా భర్తను నాకియ్! నా మామను చావునుండి రక్షించు!

మో:- (వెనక్కి చూచి, మరల కుంటుతూ ముఖం వెనక్కి త్రిప్పుకున్నాడు)

ప్రతి:- యీమాత్రం సాయంచేయలేవా? వచ్చేజన్మలో నీ కడుపునపుట్టి, ఋణం తీర్చుకుంటా

సర:- ఛీ! నీవు నా కడుపునపుట్టడం ఎందుకు? అదుగో నీ భర్త!

మో:- (నాళ్ళు తెగాయ్. రెండడుగులు ముందుకేసాడు)

ప్రతి:- నిజంగానా?

సర:- అవును!

ప్రతి:- అయితే అంతకంటే నాకా్కవలసిందేమిటి? నీవు

కరుణమూర్తివి తల్లీ! నీ ఋణం తీర్చుకోలేను (వెనక్కి తిరిగి) బావా ?

మో:- (ఇంకో అడుగు ముందుకేసి కుమిలిపోతున్నాడు.)

ప్రతి:- నాతప్పులేవైనా వుంటె క్షమించుబావా ? మీపాదాలను పూజించే భాగ్యం కలిగించుబావా ?

సర:- అహ్హాహ్హాహ్హా!

ప్రతి:- ఎందుకమ్మా-నవ్వు ?

సర:- నీ బావ ముఖం చూపెట్టలేకపోతున్నాడు.

ప్రతి:- నా బావేం తప్పుచేశాడు ?

సర:- నీబావిప్పుడు – కుష్టురోగి!

ప్రతి:- బావా ? (అని ఎదురెళ్ళింది)

మో:- (ముఖం ప్రక్కకుతిప్పి) ప్రతిమా! నీవు దేవతవు! నా పాపపుముఖం చూడకు. నన్ను దూరంగాపోనియ్

ప్రతి:- అదేంటిబావా! నీవే నాకు దేవుడవు. కుష్టురోగివైనా నిన్నొదిలి నేనొకక్షణం వుండలేను.

మో:- ప్రతిమా! కాదు నీకు నాముఖం చూపెట్టను. మెట్లు దిగి క్రిందకు వెళ్ళిపోయాడు)

ప్రతి:- బావా! బావా! (వెంటాడుతూ వెళ్ళింది)

పక్షి:-
సర:- } అహ్హాహ్హాహ్హా!

రఘు:- (కత్తిలా వస్తాడు)

సర:- ఓ అన్నయ్యాగారా ?

రఘు:- అమ్మా! ఇప్పుడు ఎగతాళికి సమయంకాదు. నా బావెక్కడ చెప్పు ?

సర:- ఎందుకు ?

రఘు:- ఆయనతండ్రి - పురుషోత్తముడు - చనిపోయాడు.

సర:- అయితే, నీ బావను తీసుకెళ్ళడానికే వచ్చావన్నమాట

రఘు:- అవును!

సర:- వెళ్ళిపోయాడు.

రఘు:- నిజం చెప్పు!

సర:- అబద్ధం ఆడవలసిన అగత్యం నాకులేదు.

రఘు:- ఎప్పుడు ? ఎవరితో ? ఎక్కడికి ?

సర:- ఇప్పుడే! నీ చెల్లెలితో, మీయింటికే!

రఘు:- నిజం ?

పక్షి:- నిజం బ్రదర్ ! నిజం! (వ్యంగ్యంగా) మనిషిమారిపోయి మరీవెళ్ళాడు.

రఘు:- అనగా? నా బావమారాడా ?

సర:- (వికటంగా నవ్వింది)

రఘు:- ఏంటీ ఎగతాళీ ?

పక్షి:- ఎగతాళికాదు బ్రదర్.

రఘు:- మరేంటో త్వరగా చెప్పండి !

సర:- నీ బావిప్పుడు - కుష్టురోగిగా మారిపోయి , మరీ వెళ్ళాడు.

రఘు:- కుష్టురోగా ? పూటకాలేదు. అప్పుడే మారిపోయాడా?

పక్షి:- ప్రయత్నించు బ్రదర్ - పనిజరుగుతుందేమో ?

సర:- అవును - ఏమైనా చేయగల యువకుడివి!

రఘు:- నోరుముయ్! వంచకీ! నీచురాలా! నా బావను నిలువల్లా కొల్లగొట్టి అలా చేస్తావా? పండంటి కాపురంలో నిప్పులు చెరిగిన పాతకీ! నా బావకు నిజంగా కుష్ఠురోగమైతే ఎలాగూ బాగుపడతాడు. కాని నీవో నోట పురుగులుపడి చస్తావ్? చిక్కి, శల్యమై శ్లేష్మంలోపడ్డ యీగలా తన్నుకొని, తన్నుకొని, జబ్బుతో చస్తావ్. కన్నెత్తి చూచేవాడు కనబడడు. (సరస మాట్లాడబోగా, మరల అందుకొని) నీవుచచ్చినా, నీ పాపాలుపోవ్! యముని చేతిలో పడతావ్. అతని ఇనుపగిట్టల దున్నపోతు, నిన్ను త్రొక్కి త్రొక్కి మరీ చంపుతుంది. యముని లెఖ్ఖగాడు— చిత్రగుప్తుడు మరీ కర్కోటకుడు. తిండిలేక పతితులయినవారినీ, బాల్యవితంతువులై పెడదారిత్రొక్కిన అభాగినులను క్షమిస్తాడుగాని, నీలాంటి మదమెక్కి, కైపెక్కి కులికే, వ్యభిచారిణిని క్షమించడు. నిన్ను సలసలకాగే నూనెలో ముంచెత్తుతాడు, నిలువుగా, అడ్డంగా, ఏటవాలుగాకూడా, ముక్క ముక్కలుగా కోసి మరీ వొదులుతాడు పాతకీ! నీకు ఆఖరికి ప్రాప్తించే శిక్ష! భరించలేని, భయానకమైన, కుష్ఠురోగం!! !

పక్షి:- (నోరెత్తబోయాడు)

రఘు:- నోరుముయ్ !

సర:- (నోరె త్తబోయింది)

రఘు:- పటప్ - బిచ్యూ! (చక్ మని వెళ్ళిపోయాడు)

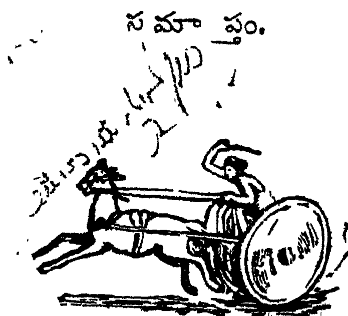
పక్షి:- (ఖిన్నురాలయిన సరసతో) సిస్టర్ ! ... (కుర్చీలో కూలబడ్డాడు)

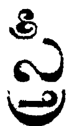
సర:- (రఘు మాటలకు, మనస్సు కోల్పోయి, కాళ్ళు తేలిపోయి, తూగుతూ వెళ్ళి, పిట్టగోడపై వాలిపోయి, తూకం అటు ఎక్కువై డాబానుండి క్రిందకు పడిపోయింది.)

(క్రింద పెద్ద శబ్దం)

పక్షి:- సిస్టర్ ...(గబగబా పిట్టగోడవద్దకెళ్ళి, క్రిందకుచూచి, సరసకు ప్రాణాలు పోవడం కళ్ళారాచూచి కాళ్ళీడ్చుకుంటూ) సిస్టర్ ...! (మెట్లుదిగాడు.)

సమాప్తం.

ఏకాంకిక

ఇందులో

గిరి	—	వేశ్యాంగన
రాజు	—	గిరిని ప్రేమించినవిద్యార్థి
భోగారావు	—	గిరిని కామించిన సరసుడు
దండపాణి	—	కుష్టురోగి
భక్తి	—	గిరి తల్లి

వస్తారు.

రంగస్థలం:- 'శిక్ష' నాటికలోని స్థరస మూడంతస్తుల మేడ లోని రెండవ అంతస్తుభాగమ్మే.

రాజు:- (క్రిందినుండి రెండవఅంతస్తు చావిడిలోకి వచ్చి, ఆత్రుతగా) గిరీ...గిరీ...గిరీ ?

భక్తి:- (మూడవఅంతస్తునుండి రెండవఅంతస్తు చావిడికి వచ్చి) ఎవరూ !

రాజు:- నేనూ...

భక్తి:- (నల్లమందుబిగిస్తూ, కళ్ళజోడులోనుండి చూస్తూ) ఎవడవురా ?

రాజు:- ఎవడనా ? ... గిరిని... !

భక్తి:- ఓసి, నా గుడ్లుపీకా ? నీవా, నాయనా ? ఏం ?

రాజు:- గిరెక్కడ ?

భక్తి:- ఎందుకు ?

రాజు:- ఎక్కడ చెప్పు ?

భక్తి:- ఓసి, నీబొడ్డుబొక్కా ! చదువుకున్నప్పుడు, కాస్త చనువయిందో లేదోకాని, మా చంక నెక్కేట్టు మాట్లాడుతున్నావే ?

రాజు:- అవును. జాతిబుద్ధి చూపించుకుంది. నాతో తప్పక పెండ్లి చేసుకుంటానని ప్రమాణకంచేసి, కాలికిగజ్జకట్టి, పైగా భోగంమేళంలో తైతక్క లాడుతుందా ?

భక్తి:- అబ్బోసి, మా తాడుకట్టి ఏలేసినముగోడిలా బయలు దేరేవే ?

రాజు:- ముందు గిరెక్కడ చెప్పు ! తాడేకట్టానో, తలే యిచ్చానో చెబుతా !

భక్తి:- తొండముదిరి వూసరెల్లి అవుతోందే ! ముందు బయటికినడు. ఇకనుండి, నీ నీడ దానిపై వాలడానికి వీలు లేదు.

రాజు:- అదేదో తేల్చుకుందామనే వచ్చా. తిండిలేకపోతే ముష్టెత్తుకుతిరిగితే బిక్షుపుడుతుంది. ఛీ ! అభిమానం చంపుకొని...

భక్తి:- ఆపు చెయ్! ఆపుచేయ్‌వోయ్, పిల్లోడా! అభిమానం చంపుకొని మావద్దకొస్తే బిచ్చపారేసే మమ్మల్నే హీనపరుస్తున్నావ్?

రాజు:- అవునులే! దెయ్యం వేదం పాడుతుందనుకోడం నాది పొరపాటు. సరే! గిరెక్కడ చెప్పు?

భక్తి:- చెబుతా! జేబులో ఏమేసుకొచ్చావ్-బుల్లోడా?

రాజు:- ఎంతమాటన్నావ్? ఏంచేసావ్ - గిరిని?

భక్తి:- కులవృత్తికి సాటిలేదని మీ పెద్దలు చెప్పారుగా! అది చదువుకున్నదికాబట్టి కులవృత్తి స్వీకరించింది. అంతే! కన్నెరికం అయిపోయింది. డబ్బు తెచ్చుకున్నావా?- చాలు. గిరిని ఎన్నిసార్లయినా పలుకరించొచ్చు! ఏమంటావ్? బుల్లోడా?

రాజు:- మహాదారుణం — గిరిని అమాంతంగా నరకంలోకి త్రోచేసావ్?

గిరి:- (జడచూచుకుంటూ మూడవఅంతస్తు దిగింది.)

రాజు:- గిరీ? (అని ముందుకెళ్ళబోయాడు.)

భక్తి:- ఆగు! ముందుకెళ్ళకు!

రాజు:- గిరీ?

గిరి:- అవును! మా అమ్మ చెప్పిందంతా అక్షరాలానిజం!

రాజు:- నిజమా?

గిరి:- ముమ్మాటికీ నిజం!

రాజు:- అయితే,...

భక్షి:- అయితే, గియితేలేదు ముందు బయటికెళ్ళవోయ్ !

గిరి:- వుండవే- మధ్య నువ్వేమిటి ? ఊ ! అయితే ?

రాజు:- నీవు, నీతల, పువ్వంగా త్రుంచి, నాకాళ్ల మీద వేస్తానని, నీహృదయంకోసి, నా గుప్పిట్లో పెడతానని, యీ నరకతుల్యమైన జాతినుండి నిన్నుద్ధరించమని, ప్రాధేయపడిన మాటలన్నీ బూటకాలేనా ?

గిరి:- కాదు.

రాజు:- అయితే నీతల్లి బలవంతంగా మెళ్లువిరిచి యీ వృత్తి లోదించిందా ?

గిరి:- కాదు.

రాజు:- అయితే ఎందుకీ నీచవృత్తి నవలంభించావ్ ? నేను నీశిరస్సు, నా దోసిల్లోపెట్టుకొని ఎన్నెన్ని ఆవేశ పూరిత విషయాలు. ఆవేదించుకున్నానో మరిచావా ?

గిరి:- లేదు.

రాజు:- నాకున్న ఒకే ఒకతల్లిని ఎంతటి మాతృభావంతో చూచుకుంటున్నానో, అంతటి ప్రేమభావంతో, నిన్ను చూచుకుంటానని, కంట తడిపెట్టుకొని నేను చెప్పిన విషయాలు, నీ హృదయాన్ని తాకలేదా ?

గిరి:- తాకాయ్ ?

రాజు:- మరెందుకీపని చేసావ్ ?

గిరి:- నీతో నేను సుఖపడలేనని గ్రహించడంచేత ?

రాజు:- నీకు సుఖమే ప్రధానమైతే, నేను ఎంతబాధపడి

బిక్షాటనచేసుకొని నా చదువును పూర్తిచేసు
కున్నానో, అంతకంటె, అధికంగా బాధపడైనా నీకు
సుఖాన్ని చేకూరుస్తానని హృదయం విప్పి చెప్పేనే ?

గిరి:— భిక్షాటనలో జీవించేది సుఖంకాదని నాకు తెలుసు ?
అటువంటిబ్రతుకులో నాఅందాన్ని, సుఖాన్ని, బలి
చేసుకోదలచుకోలేదు.

రాజు:— ఇంతాచదివి నేర్చుకున్న దిదా ? ప్రతీవానిగుప్పెట
నలిగి, నాశనమయ్యేది సుఖమంటావా ?

గిరి:— అవును ! ఇంటింటా దండుకునేవాడు నాలుగురుచులూ
ఎలాచవిచూడ గలుగుతాడో, నేనూ అంతే.

రాజు:— కట్టిపెట్టు నీ కోరిక !

గిరి:— ఇక ప్రసంగం వృథా ! నా కిష్టంలేనిదాన్ని రుద్దడానికి
ప్రయత్నించకు.

రాజు:— ఇష్టంలేకపోయినా, నిన్నుమళ్ళించడం నావిధి.

భక్షి:— మర్యాదగా వెడతావా, లేదాంట !

గిరి:— అంతవరకూ తెచ్చుకోకు, రాజూ !

రాజు:— గిరీ ! ... ... కాము ... ... పశువుగత్తె !

భక్షి:— (చేతికర్రతో కొట్టింది)

రాజు:— (దెబ్బతిన్న తలపట్టుకొని) అమ్మ ... ఇంతకంటె బల
మైనదెబ్బ, ఎప్పుడో ఒకప్పుడు సి జీవితంలో తప్పక
తింటావ్ లే !

గిరి:— (తూష్ణీభావంగా ప్రక్కగదిలోకి వెళ్ళిపోయింది)

భక్షి:- ఇంకానిలబడ్డా వెందుకంటా!

రాజు:- లేదు —— వెడుతున్నా. నీవు మామూలుభక్షివు కాదు—నరభక్షివి (వెళ్ళిపోయాడు)

భోగా:- (వస్తూ, రాజుకు గుద్దుకొని) ఓ, నీవా?

రాజు:— హు! (వెళ్ళిపోయాడు)

భోగా:- ఆహ్హాహ్హాహ్హా!

భక్షి:— రండి! రండి! మీకోసమే కళ్ళు కాయలుకాచేలా చూస్తున్నా.

భోగా: నల్లమందుకా?

భక్షి:- ముసలిముండనుకదూ?

భోగా:- అయితే, అంత అలవాటెందుకు?

భక్షి:- మీపడుచువాళ్ళకు, మాపడుచులంటే, వున్నంత నిషా, నానల్లమందులో ఇంకా తక్కువేకదూ?

భోగా:- మొత్తానికి, మాపెంకిపిండానివే? అయిదురూపాయలకాగితం చేతిలో పెట్టాడు.)

భక్షి:- రా! బాబూ! మేడమీదికిరా! యీమేడ, మీ అందరి చలవవల్లనే కట్టించానుబాబూ! పదబాబూ మాగిరిని పైకిపంపుతాను. పద!

భోగా:- అలాగే! (అంటూ, పైకినెళ్ళాడు)

భక్షి:- గిరీ! గిరీ! ఏమేవ్?

గిరి:— (వచ్చింది) ఏం?

భక్షి:— అయ్యోపిల్లా! అదేంటే పైని పెద్దమనిషి నీకోసం వచ్చి కూర్చుంటేనె?

గిరి:— నావంట్లో బాగోలేదు.

భక్తి:— బాగుంది. ఎవడన్నా నవ్విపోతాడు — పైన పెద్దమనిషేంటి, నీ వేషాలేమిటి ? ఊ ! వెళ్ళు ! (అంటూ, గది లోకి వెళ్ళి) ఇంకా కొయ్యలా నిలబడ్డావేం ? ఎక్కూ ! మేడ ! (లైటుఆరిపి, గదితలుపు వేసుకుంది)

గిరి:— (బాధపడుతూ, తలచేత్తో పట్టుకొని, గతిలేక మేడ మెట్లు తూగుతూ ఎక్కబోతోంది)

పాణి:— (వెనుకనుండి తనహస్తంతో, గిరిజెబ్బపట్టుకొని) ఆగు!

గిరి:— ఎవరూ ? (వెనక్కి తిరగబోయింది.)

పాణి:— వెనక్కి తిరిగావా, కళ్ళుతిరుగుతయ్ !

గిరి:— మీా రెవరు ?

పాణి:— పదహారేళ్ళయినానిండని, నిండుకన్నెవు. చూస్తూ నాకళ్ళముందు — కార్చిచ్చులో దిగుతూంటే, ఎలా పూరుకోగలను ?

గిరి:- ఏది కార్చిచ్చు !

పాణి:— అహ్హహ్హహ్హ ! పిచ్చిదానా ? నీవు చొరబడుతున్నది కార్చిచ్చుకంటే, దహనశక్తిగలది. ఇందులో చొరబడి, బ్రతికి బయటపడ్డ వ్యక్తిలేదు. బయటపడు.

గిరి:— మీా రెవరు ?

పాణి:— చెప్పను.

గిరి:— (వెనక్కి తిరగబోయింది.)

పాణి:— తిరిగావా ? జాగ్రత్త ! (బాకు వీపుకు చూపాడు)

గిరి:– (కెవ్వున అరిచింది)

(ఆ అరుపువిని, భక్తి. తలుపు తెరచుకొనివచ్చింది. పాణి వెళ్ళిపోయాడు. గిరి, వెంటనే లైటు వేసింది. ఆ లైటు వెలుతురులో, పారిపోతున్న పాణి వీపు కన బడిందంతే.)

గిరి:– అమ్మా! (అని భక్తి గుండెనువాలింది.)

భక్తి:– పిచ్చిముండా! ప్రతిచిన్న విషయానికీ, బెదురుతావ్? నేనుచూడు! వీధిగుమ్మంలో ఒకడ్ని, దొడ్డిగుమ్మంలో ఒకడ్ని, మంచంకిందొకడ్ని, పైనొకడ్ని పెట్టి, వాళ్ళ జుట్టు నాగుప్పెట్లోపట్టి మరొకడ్ని చేతిలోపెట్టుకొని ఆడించేదాన్ని. ఆ! ఏమనుకున్నావ్? పిచ్చిపిల్లా! వెళ్ళు, పైకెళ్ళు! (బలవంతంగా పైకిపంపి లైటు వేసి లోనికెళ్ళింది.)

పాణి:– (వచ్చిలైటువేసాడు.) భక్తీ! భక్తీ!

భక్తి:– (గబగబా వచ్చింది) రా! రావయ్యా

పాణి:– ఆ! (అని భక్తి బుగ్గపై కొట్టాడు)

భక్తి:– అబ్బ, వాసన! దూరంగావుండూ!

పాణి:– ఏం, సరదాగాలేదూ?

భక్తి:– నీచేతిలోనే నాకు ముసలితనం వచ్చేసిందా నీ కింకా సరసాలు తగ్గలేదూ?

పాణి:– నాచేతిలో నీకువచ్చింది—ఎప్పుడైనాతప్పని ముసలి తనమే. కాని నీచేతిలో నాకొచ్చింది...చూసావా?

భక్తి:— సరే! యీగదిలోవుండు! (పాణిని గదిలోకిపంపి, రెండు మేడ మెట్లెక్కి—) గిరీ! ఎంతసేపే?

గిరి:- (గబగబా మెట్లుదిగింది)

భోగా:— (తనూదిగాడు)

భక్తి:— (దిగుతున్న వానికూడా వెళ్ళి) రేపు వస్తావుకదూ, బాబూ!

భోగా:— రాకపోతే, నిద్రిపట్టొద్దూ ...

భక్తి:— అదీ ... (చేయిచాపింది)

భోగా:— నీపని బాగుంది. (అంటూ, ఒకరూపాయి చేతిలో పెట్టి వెళ్ళిపోయాడు.)

భక్తి: (మొలను దోపుకుంటూ,) ఏంటే? కొత్తబిచ్చగాడికి పొద్దు తెలియనట్టూ! ఇంతసేపా? నేను పడుచుదనంలో వుండేటప్పుడిలాగా? ముందు జేబుకాళీ చేసే దాన్ని రెండుమాటల్లో, శరీరంలో వేడంతాదింపేసి, పొమ్మనేదాన్ని—అలావుండాలి ...

గిరి:— యీ వెధవవృత్తి చెయ్యలేనే?

భక్తి:— ఏడిశావ్? బిక్షగాడిపంచ గురుకొస్తుందేంటే?

గిరి:— (తలపట్టుకొని) ప్రతికాముకుడిచేతిలో నలిగేకంటే, ఆపంచలోనే సుఖముందనుకుంటున్నా.

భక్తి:— (చెళ్లున దవడపై కొట్టింది.)

గిరి:— అమ్మా! (తలపట్టుకొని, మేడమెట్ల ద్వారంవద్ద పడింది)

భక్తి:— ఇంకెప్పుడూ, యీపాట, వాడిప్రాసె త్తకు ! అదుగో, చూడు ! ఒక మర్యాదస్తుడు నీకోసంకనిపెట్టుకుకూర్చు న్నాడు—వెళ్ళు ! (అంటూ, గదివద్దకువచ్చి నెమ్మ దిగా) ఊఁ ! వెళ్ళవయ్యా ! వెళ్ళు ! (రెండోగదిలోకి వెళ్ళింది)

పాణి:— (వచ్చి, గిరిముందు భూతంలానిలబడ్డాడు)

గిరి:— (పాణిముఖంచూచి, కెవ్వున అరచింది)

పాణి:— అ హ్హా హ్హా హ్హా ! ... ఏం ? అందంగాలేనూ ? సరిగ్గ చూడు ! యీ నాఅందం అంతా మీ అమ్మలాంటి వాళ్ళ అందం చవిచూడ్డంవల్ల సంక్రమించిందే.

గిరి:— హా ! [కళ్ళుమూసుకొంది]

పాణి:— అహ్హాహ్హాహ్హా !...లే ! [అని జెబ్బపట్టుకొని ఎత్తాడు]

గిరి:— (రూపాయకాగితాలు చింపేసింది) యీ వెధవ రూపా యలకు చూస్తూ విషంతాగ్రిగమంటావా ?

పాణి:— అ హ్హా హ్హా హ్హా ! రూపాయలంటే, బలే వెగటు పుట్టిందే—పడుపుగత్తెకు ... (బలాత్కరించాడు)

గిరి:— దూరంగావుండు ! (టప్ మనికొట్టింది)

పాణి:— అ హ్హా హ్హా హ్హా ! నే నెవడినో తెలుసా ? మీ అమ్మ నడుగు ! బలేతాగ్రిగుబోతును ... (కోటులో సీసా తీసితాగ్రిగుతున్నాడు) ... తెలుసా ? రా ! (అని లాగాడు)

గిరి:— వొదులు ! వొదులు ! దుర్మార్గుడా ?

పాణి:- అ హ్హా హ్హా హ్హా! ఈబ్బుతో, యీగంటా నిన్ను కొను కున్నా. నీపై నాకధికారముంది. గా! నుఖపెట్టు!

గిరి:- ఛీ! (తోసింది)

పాణి:- (గట్టిగా మణికట్టు పట్టుకున్నాడు)

గిరి:- అమ్మా! (అరిచింది)

భక్షి:- (గబగబవచ్చింది)

గిరి:- తాగి, మీదపడి. చూడే ... ?

భక్షి:- బాగుందయ్యా! పువ్వులాంటిపిల్లని నలిపేస్తున్నావే వెళ్ళెళ్ళు! పదమ్మ! పైకి.

పాణి:- ఇదిగో! నే నసలే ఖూనీఖోరుని ... మళ్ళీ వెంటనే పంపకపోయావా? మీతల్లి, బిడ్డల్ని, ఖూనీచేసి పారే స్తాను—— తెలుసా? హే!

గిరి:- (మెల్లెక్కుతోంది)

భక్షి:-(మెల్లెక్కబోయి, వెనక్కివచ్చి నెమ్మదిగా) ఆగదిలో వుండవయ్యా, దానికి నయాన్నీ, భయా న్నీ నచ్చచెప్పి పంపుతానూ ... (మెట్లెక్కి వెళ్లింది)

పాణి:- అహ్హాహ్హాహ్హా! ఇక గిరి మారితీరుతుంది ... (మూడవ అంతస్థుపై కేకలు. భక్షి! "వెళతావా ?" అని కంఛాతో గిరిని కొడుతోంది. గిరి! "బలవంతంగా చస్తానుగాని ఆ కుష్టురోగిపద్దకెళ్లను?" అని మొర పెట్టుకున్నా వినకుండా "వెళ్ళవూ?" అని భక్షి కొడు తోంది - క్షణం గడిచింది.)

గిరి:- (జుట్టు విగబోసివుంది. జాకెట్టు చిరిగింది. చిందర వంద రైన చీరతో గబగబా వస్తూంది.) చచ్చిపోతా, నేను చచ్చి పోతా...

పాణి:- (చాటుకు వెళ్లాడు.)

భక్తి:- నిన్ను చావనిస్తానే ? (ఖంచాపట్టుకొని వెంటాడు తోంది.)

గిరి:- (డాబా, పిట్టగోడవద్దకొచ్చి, చీర కచ్చావేసి, గోడ నుండి క్రిందకు దూకబోయింది.)

పాణి:- (లైటుఆర్పి, గిరి జెబ్బ పట్టుకున్నాడు.) ఆగు! నేను మొట్టమొదట చిలకకు చెప్పినట్టు చెప్తా యీ కార్చిచ్చులో దూకొద్దని వినలేదు...

గిరి:- ఎవరు ?

పాణి:- అలాగే నిలబడు! నన్ను చూస్తే, ఇప్పుడే గుండాగి చచ్చిపోతావ్ ?

భక్తి:- (లైటు లేసి) పాణీ!

పాణి:- నోరుముయ్...(మడతకత్తి 'టక్'మని తెరిచాడు...

గిరి:- (వెనుకకు తిరగటానికి ప్రయత్నం చేసింది.)

పాణి:- తిరక్కు!

భక్తి:- అమ్మయ్యో,...నా...

పాణి:- ఊ! (పొడవబోయాడు)

భక్తి:- (నోరుమూసేసింది.)

గిరి:— తమరెవరో, కాస్త ముఖంచూపండి !

పాణి:- చూపను. నీపసితనాన్ని బలవంతంగా చంపిన పాపానికి ఒడిగట్టుకోలేను. కాని నీవుమాత్రం, మహా పాపానికి ఒడిగట్టావ్ ! నీకు మనసిచ్చిన రాజుకు, మతిపోగొట్టి, ఇల్లు విడిచిపెట్టి పోయేలాచేసావ్ ! పాపం! అతని తల్లా, బెంగపెట్టుకు చనిపోయేలా చేసావ్ ?

గిరి:- ఎంతపని జరిగిపోయింది.

పాణి:- పో ! ఇప్పుడు దూకు ! ఊఁ ! క్రిందికిదూకు ! ఇంత మహా పాపానికి ఒడిగట్టి, పైగా, అందం, సుఖం అని బోరవిరుచుకొని విర్రవీగేవ్ !

గిరి:- (ఏడ్చింది.)

పాణి:- ఊఁ ! దూకు ! నీలాంటి శరీరాన్నమ్ముకుని జీవించే స్త్రీకి యీ సమాజంలో స్థానంలేదు.

గిరి:— అవును. మీరన్నది అక్షరాలా నిజం ! ఇక నా బ్రతుకు వృథా ! (అని క్రిందికిదూకబోతుంది.)

(గిరి జెబ్బపట్టుకున్నాడు పాణి. అదేసమయంలో "అమ్మా !" అని అరిచిన భర్తని "ఊఁ !" అని నోరు మూయించాడు.)

పాణి:- పిచ్చిదానా ? చచ్చి, ఏం సాధిస్తావ్ ? నీకింకా పట్టుమని పదహారేండ్లు లేవు. జీవితంలో సుఖమనేదాని దరిదాపులైనా నీకు తెలియవ్ !

గిరి:- బ్రతికి నేను సాధించేదేమిటి ?

పాణి:- తప్పక సాధించగలవ్. నీరాజును కలుసుకోగలవ్ !

గిరి:- నారాజును కలుసుకోగలనా ?

పాణి:- ఆ, తప్పకుండా !

గిరి:- (చక్ మని వెనక్కి తిరిగి, పాణి పాదాలపై బడింది- "దేవతలు—మీరు !"—అంటూ కనులువిప్పిచూసింది- ఆ పాదాలు. కుష్టురోగం. క్రిందినుండి పైవరకూ చూచి, "హా !" అంటూ, వెనక్కి జంకింది.)

పాణి:- అవును. నిన్ను నేను ఇంతకుముందే బలాత్కరించేనని కదూ—ఆశ్చర్యపోతున్నావ్ ? అవును. నీకోసమే. నిజంగా నా తుచ్ఛకామానికి కాదు...

భక్షి:- అమ్మ—నీదుంప తెగోయ్...

పాణి:- నోరుముయ్ !

భక్షి:- (మూసింది.)

పాణి:- అవునుగిరి ! నేనూ, నీలాగే, ఇదంతా సుఖమని నమ్మా...ఇదీ నాకు భగవంతుడు విధించిన శిక్ష. నాకట్టెదుటే, ఇంకొకరిలా అవుతున్నారంటే...నాకు తెలియని బాధ, నా నరాల్ని కొరుక్కుతింది...అంతే వచ్చా, నయాన్ని నిన్ను మార్చాలనుకున్నా లాభం లేకపోయింది. భయాన్ని...

గిరి:— ఇకాపండి ! (కాళ్లపై బడింది) నన్ను నిజంగా యీ

అగ్నిగుండంనుండి రక్షించిన ప్రభువులు—మీరు...
కాని నారాజు ఎక్కడ, ఎలా...(ఏడ్చింది.)

(క్రిందివీధిలో బిక్షుకుడు పాడుతాడు)

కాపాడుమా ప్రభూ ?
కనికరించి కాపాడుమా ?
తెలిసీ తెలియని, లోకం !
చేసే పాపాలనుగని
చేయకుమా, కన్నెర్రన !
కరుణను కాపాడుమా ?
ప్రభూ ! కాపాడుమా ?

పాణి:- చూసావా ? ఆజీవుకు తను బాధపడినా, బాధపెట్టిన వారిని కాపాడమని భగవంతుడ్ని వేడుకుంటున్నాడు...

గిరి:- (గబగబా, డాబాఅంచుకెళ్లి, పిట్టగోడ పట్టుకొని తొంగి, చూచింది) రాజూ...రాజూ ... (అని గబగబా క్రిందికెళ్లింది)

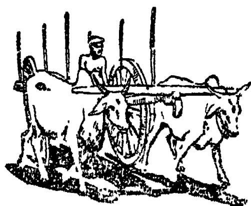
భక్తి:- గిరీ...

పాణి:- (కత్తిముడిచి, జేబులోపెట్టి) రాక్షసీ ! ఎలాగో. తప్పు తెలుసుకొని, తాను ప్రేమించిన రాజు కాళ్లపై పడ్డానికి పోతున్న గిరి త్రోవకు అడ్డెడుతున్నావా?అయితే, నీ త్రోవకు నే నడ్డొస్తున్నా. పాతకీ—యీ నరకంలో నీవో చీడపురుగు. కాస్తపచ్చగా వున్నాడ్నల్లా కొరుక్కుతినే పాపండివి; నీవు.

భక్తి:- అమ్మా, నీ కడుపు మండిపోయ్ !

పాణి:- ఊ ! (అనిపిసీక పట్టుకొని గింజాయించి వొదిలిపెట్టి)
పో! నిన్ను చంపితే, మరీపాపం చుట్టుకుంటుంది...
నాకు భగవంతుడు వచ్చేజన్మలోనైనా త్రోవచూపు
తాడు. యీలోకంలో, పేరుకుపోయినకుళ్లు, అవినీతి
ఎక్కడన్నావుంటే, అది నీముఖంలోనేతాండవిస్తోంది.
నీబతుకే పాపాలపుట్ట. ఇంకా పాపానికి వొడగట్టాలని
నిన్నుచంపితే—అదీ దొరకదు. గిరి త్రోడకడ్డాళ్లావా ?
విషసర్పాన్నైన్లా, నిన్ను కాటేయడానికి, నీవెంటే
వుంటుంటా జాగ్రత్త ! వెళతా ! గిరి—రాజులను కలిపి,
కాస్త యీజన్మకు పుణ్యంచేసుకుంటా ! (వెళ్లాడు.)

భక్తి:- (విలవిలా కొట్టుకుంటూ నడుం విరిగినపాములా
మెలిదిరిగింది.)

దురాశ దుఃఖానికి

ఏకాంకిక

ఇందులో

1. ప్రకాశం: ధనికుడు, పలుకుబడిగలవాడు వయసు 50.
2. మాణిక్యం: ప్రకాశం రెండో భార్య. చాంధసి 30.
3. రవి: ప్రకాశం మొదటిభార్య కొడుకు 25.

4. డాక్టరు. 5. దాసీ. 6. సాధూ.

వస్తారు

తొలిరంగం

(ప్రకాశం ఇల్లు, గది హుందాతనంగావుంది. గదినిండా చిత్రాలు, కుర్చీలు, టేబిలు, బుక్ సెల్ఫు, వగైరా వుంటాయి. తెర లేచేసరికి, శ్రీకృష్ణునికి పూలమాల వేస్తూ మాణిక్యం ప్రత్యక్షం.)

మాణి:- (సాష్టాంగపడి) కృష్ణపరమాత్మా! జన్మ జన్మలకీ నీకు రుణపడుంటా. నాకోర్కె తీర్చవూ? నీ వెందరి గోపికలనో తృప్తిపర చేవ్—యీ మాణిక్యం ఒక్కర్తే- నీ అనుగ్రహానికి అనర్హురాలైందా? పరమాత్మా! నీవేగాని నాకడుపున ఒక్క కాయ కాయించకపోతే, యీ ఆస్థంతా ఆ తుంటరి రవికి పోతుంది...నాభర్త

నన్ను ఆలించడు...పాలించడు...నీవైనా నా మొగా లించి, పాలించవా—కృష్ణా! (లేచింది. చీర చెంగు నులుముతూ) ఇదిగో నాకు సంతానప్రాప్తి కలిగించకపోతే, యిప్పుడే, నీ కళ్ళనుండే, యీ మాణిక్యం నీలో కలిసిపోతుంది...(వురిపెట్టుకో బోవును.)

పరికా:— (చేతిబెత్తం, కోటూ, పంచ, జరీకండువా ధరించి, తొందరగా వచ్చి) మాణిక్యం! (పట్టుకొని) ఏంటీ పిచ్చిపిచ్చి పనులు! ఎవరైనా వింటే ఏమనుకుంటారు?

మా:— (ఏడుస్తూ) ఆడదాన్నైన తరువాత కడుపు నో కాయయినా కాయకపోతే ఏమనుకోరా?—వూరంతా యిప్పటికే ఆడిపోసుకుంటున్నారు— నేను సవితనంట! గొడ్డుముండనట! (మారాంచేస్తూ, మరీ బిగ్గరగా ఏడుస్తూ) రవిని కోసుకు తింటున్నానట!...హు హు! హు హు హు!...మీరూ అంతే...?

పరి:— నేనేం చేసేనే?

మా:— మరిప్పు డెక్కడికి వెడుతున్నారు?

పరి:— పెద్దలు కబురంపారు...

మా: ఎప్పుడూ పెద్దలు, పెద్దలని పెద్దఱికం వెలిగిస్తుంటె, నా కడుపు నెప్పుడు కాయలుకాస్తాయ్!

పరి:— అబ్బ! ఎప్పుడూ వెధవ రొదనే...వురేసుకుంటే కాస్తాయా?...ఏదో ఒకరోజు అలా బయటికి వెడితే, కాయడం మానాస్తాయా?

మా:- హు ! హు ! వెళ్ళకండి !

ప్రి:- ఛీ ! వెధవరొద ! (అని విదళించుకుపోతూాడు.)

మా:- (కృష్ణుని ఫోటోకు చేరబడి పొర్లి పొర్లిన దుఃఖంతో ఏడుస్తూంది) గాడిదకంటా అన్యాయమైపోయింది నా బ్రతుకు ! కృష్ణా ! (నెత్తి, ఫోటోకు కొట్టుకుంటుంది.)

దా:- (పరుగెత్తుకుంటూ వచ్చి) అమ్మా !...అమ్మా...!

మా:- ఏమమ్మే—వెధవమ్మ ! అందరికీ లోకువై పోయిన బ్రతుకై పోయింది...ఎడారికాసిన వెన్నెలైందే— నా బ్రతుకు.

దా:- అలా అనకండమ్మా ! మీా కడుపుని మాణిక్యం మెరుస్తుందమ్మా !

మా:- (కన్నీరు తుడుచుకొని) ఎలాగే—ఏలా ఏలాగో ?

దా:- అడుగో ! చూడమ్మా !

మా:- ఎవరే ?

దా:- గో...ప్ప ! సంతాన సాధూగారు ! యీాయన పేరు చెప్పితే, ముసలమ్మయినా కనవలసిందే ?

మా:- అలాగటే !...కాళ్ళకు నీళ్ళు తీసుకురా ! (దాసి వెళ్ళబోతుంది) ఆ పళ్ళెంలో రెండు పండ్లూకూడా పెట్టి తీసుకురా...ఆకు...చెక్క ! అన్నీ తీసుకురా !

దా:- అలాగేనమ్మా ! (వెళ్ళింది)

సా:- జై ! కృష్ణపరమాత్మా ! (వచ్చాడు.)

మా:- దయచేయండి! (దాసీ తెచ్చిన నీళ్లతో పాదాలు
కడిగి దణ్ణం పెట్టింది.)

సా:- సుపుత్రా ప్రాప్తిరస్తు!

మా:- నిజంగానా?...దయచేయండి! (కంగారుగా దాసీతో)
చాపతీసుకురావే! (దాసి చాప తెచ్చింది.)

మా:- ఇలా కూర్చోండి—స్వామీ!

సా:- కృష్ణా! (కూర్చొన్నాడు)

దా:- చూడండి, స్వామీ! మా అమ్మగారికి సంతానం
లేదు! (మాణిక్యం, చేయి, సాధూకి అందించింది.

సా:- (ఏదో యోగంలో కనుక్కున్న వాడిలా) అవునవును!
చెయ్యి చెప్పుతుంది.

మా:- చిత్తం—స్వామీ!

సా:- ఆఁ! జై పరమాత్మా!...(యోగంలో) మీరు చాలా
విధాల సంతానంలేక బాధపడుతున్నారు...

మా:- అవును స్వామీ!

సా:- పూజలు, పునఃస్కారాలు చేస్తున్నారు...

మా:- అవును స్వామీ!

దా:- మొన్న పౌన్నూరు తీర్థంకూడా వెళ్ళారు స్వామీ!

సా:- అవును చెయ్యి చెప్పుతోంది...

మా:- (ఏదో అడగబోయి) స్వామీ?

సా:- జై కృష్ణపరమాత్మా! ఆగు! నీమనసులో వుద్దేశం
నాకు తెలిసింది...

దా:- అదే స్వామీ !

సా:- సంతానం ఎప్పుడు ? అని ప్రశ్నిస్తున్నావ్ ?

మా:- (మురిసిపోతూ) అవును స్వామీ !

సా:- (ఓపాట్లం తీసి) ఊ ! గ్లాసునిండా పవిత్ర గంగాజలం తెండి !

మా:- (దాసీని) వెళ్ళవే.

దా:- (తెచ్చింది.)

సా:- (ఏదో బాధ పడినవాడిలా)- క్రిష్ణ ! క్రిష్ణ!...

మా:- ఏం అపచారంచేసాం బాబూ !

సా:- గోదావరి నీళ్ళు తెచ్చి, గంగాజలమని పరమాత్మను న్యూనతపరచారు.

మా:- లేదు స్వామీ ! క్షమించండి ! స్వామీ ! (అని పాదాలు పట్టుకుంది.)

సా:- ప్రాయశ్చిత్తంగా పుణ్యక్షేత్ర సందర్శనం చేయాలి !

దా:- సంతానం కలుగుతుందా స్వామీ !

సా:- (కోపంతో) అది తరువాత ?

మా:- (ఏదో మాట్లాడబోతాది)

సా:- హారేకృష్ణ ! ఆగు ! తరువాతెప్పుడు ? అని అడుగుతున్నావ్ ?

మా:- అంతేస్వామీ ?

సా:- ఆ సందర్శనాల తరువాత, కాశీక్షేత్రం వెళ్ళు, యీ! పాట్లం అక్కడ గంగా జలంతో సేవించండి ...

హరేకృష్ణ! (లేచిపోయాడు.)

మా:- చిత్తం స్వామీ!

సా:- నేను చెప్పినట్టు చేయకపోయారా? గోహత్యా, బ్రహ్మ హత్యా పాతకాలు చుట్టుకుంటాయి...

మా:- తప్పక చేస్తాం స్వామీ! (దాసితో) ఆ ఫలాలు సాధూగారికివ్వవే!

రవి:- (చటుక్కున లోపలనుంచొచ్చి, చేతులు తుడుచుకుంటూ) స్వాములవారు ఫలాలతో తృప్తి పడతారా? ఫణం, ఫణం...చదివించండి!

(అంతా కంగారు పడతారు.)

మా:- వచ్చావ్!...అయింది...కాపురం కాలిపోయింది... (బొడ్డుముడిలో రెండు రూపాయలు సాధూగారికిచ్చింది. సాధు హరే కృష్ణ! అని వెళ్ళిపోబోతాడు.)

రవి:-ఇకదయచేయండిస్వామీ!సంసారుల్ని మీలాసన్యాశుల్ని చేయడానికి బాగా అవతరించారు...సోమరుల్లాగ! (దాసితో) ఏం నిలబ్డావేమే! సాగనంపు సాధూని!

దా:- నేనేం చేసానండి! అమ్మగారు...

రవి:- నోరుముయ్! సొమ్మంతా చిలాపెంకుల్లా ఖర్చుపెడుతున్నారు...రేపే సంసారం—సాగరంలో కలిసిపోయినా—మీ వల్లనే జరుగుతుంది...

మా:- అమ్మోయ్...అమ్మోయ్...దాసీదానిని చూశేసుకొని నన్నెన్నిన్నిమాటలనేస్తున్నాడో...

రవి:- మీరు కలుగజేసుకోకండి—అమ్మగారూ !

మా:- అమ్మోరునా (పెడార్థం చేసుకొని) అమ్మోయ్!... అమ్మోయ్ ... నన్ను అమ్మోరు చేసావా ! ... అమ్మోయ్...అమ్మోయ్... (అని ఏడుస్తూ నెత్తి బాదుకుంటూ—ఇంట్లో కెళ్ళిపోతుంది.)

రవి:- (దాసితో) ఇదీ వీరంగం! ఏడిస్తేనేగాని వ్యవసాయం సాగదులే! బాగా తయారయారు ... పానుపు కెళ్ళే విగ్రహాన్ని కౌగలించుకుంటేనో—దేముళ్ళ పాదాలపై తల బ్రద్దలుకొట్టుకుంటేనో—సాధూలకు సలాం చేస్తేనో కలుగుతుందీ—సంతానం...కానివ్వండి... మీ యిష్టం వచ్చినట్టు కానీయండి.

(లోపల ఏడుపు వినబడుతుంటుంది. రవి స్కూలుకు వెళ్ళడానికి పుస్తకాలు వెతుకుతుంటాడు. దాసీ. అమ్మగారి వైపూ...రవివైపూ బిత్తరపోయి చూస్తుంటుంది.)

రవి:- (పుస్తకాలు కనబడవు) ఏమే పుస్తకాలు ఏమయ్యాయ్ ? (ఖంగారెక్కువైంది. దాసి మీదికెళ్ళి జెబ్బ పట్టుకొని) ఏం? మాట్లాడవేం?

దా:- (బిక్కచచ్చి, మాణిక్యంవైపు చూచింది.)

రవి:- (మాణిక్యాన్నుద్దేశించి) పుస్తకాలేంచేసాయమ్మా!

మా:- (మొత్తుకోమంటూ) అదిగో! నేను పుస్తకాలు తినేసేనా ?...అందరిని అందరినీ తిన్ స్తానా? అమ్మోయ్. యీ నిందలు మోయలేను తల్లోయ్! (ఏడుస్తోంది.)

రవి:- (తల బాదుకొని) ఇదంతా ఖర్మ! (దాసీతో) ఏమే చెప్పవే? ఊ! చెబుతావా? చెప్పవా?

మా:- చంపెయ్! చంపెయ్! నేను చచ్చిపోతాను నాయనో... (ఏడుస్తుంది.)

రవి:- ఏం? (దాసితోనే) మాట్లాడవేం?

దా:- (చూపుతో పొయ్యి చూపింది.)

రవి:- ఎంతపని చేసారు? (లోనికెళ్ళి, కాలిన పుస్తకంతో వచ్చాడు. తల్లితో విచారంగా) ఎందుకమ్మా! యీ పుస్తకాలపై కసి!...నీవాంఛలకు నేనడ్డుగావుంటే, నేనిక యీ గుమ్మం త్రొక్కనులే!... సెలవ్!... (వెళ్ళాడు విచారంగా)

మా:- (ఏడుపు మానేసి, మెటికలు విరుచుకుంటూ వచ్చి) శని విరగడై పోయింది...వసేవ్! ఇక మనిష్టం...మన మిక పుణ్యక్షేత్రాలకు పయనమవ్వాలే!... (అటు చూచి) అరుగో వారు వస్తున్నారు.

(ప్రకాశం, పైకండువాతో ముఖం తుడుచుకుంటూ ప్రవేశం)

ప్రకా:- పాపం పెరిగిపోతోంది...ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకుంటే నేగాని లాభంలేదు...వెధవ నా నోటితో వెధవ: తీర్పులు చెప్పాల్సొస్తోంది...హేభగవాన్! (అని క్రిష్ణ బొమ్మకు నమస్కారం చేస్తాడు.)

మా:- ఏటండా పాపం?

ప్రి:- ఏముంది—ఆ వెంకి—వీరిగాడికి తిరిగి, బిడ్డనుకంది...

మా:— ఆ కాయ నా కడుపున కాసినా...

ప:— ఛీ, ఎప్పుడూ వెధవ కోరికలూ...

మా:— పోన్లెండి! ఏమయిందిప్పుడు?

ప:— పేటవాళ్ళంతా దాన్ని వెలెయ్యాలని తరిమివెయ్యాలని ఒక పట్టు... పెద్దఆికానికి నన్ను తీసుకెళ్ళారు... ఏం చెయ్యను?...యీ పాపం నోటితో ప్రాకొట్ట వలసి వచ్చింది...అబ్బ! ప్రాయశ్చిత్తం చేసుకో పోతే...

మా:— అయితే ఏ కాశీ, రామేశ్వరాలో పోదాం—పదండి!

దా:— అవునండయ్యాగారూ! అమ్మగారికోరిక కలిసొస్తుంది...

ప:— ఏంటా కోరిక?

మా:— ఏమీ లేదండి...పుణ్యక్షేత్రాలు సందర్శించి...

ప:— సందర్శించి...?

మా:— (పొట్లంతీసి) ఇది కాశీ గంగాజలంతో సేవిస్తే...

ప:— సేవిస్తే?

మా:— (సిగ్గుతో తల వంచుకుంటుంది.)

దా:— కాయ కాస్తుందని...

ప:— అని ఎవడన్నాడు?

మా:— సంతాన సాధూగారు చెప్పారు...

ప:— చాలించండి! వెధవ వేషాలూ మీరూనూ...

మా:—అన్నారూ! మీ కొడుకూ, తండ్రులకు నేనింత లోకువై

పోయానా? భగవంతుడోయ్...భగవంతుడా? (పెడ బొబ్బ లెడుతూ లోనికి పోతుంది.)

ప్రి:— ఏడు! వెధ వేడుపులూ, నువ్వూనూ. (చిరాకుగా కండువా తీసి, కుర్చీలో విసి రేస్తాడు.)

దా:— (గుండె బాదుకుంటూ) అయ్యగారూ! అమ్మగారు నూతిగట్టెక్కి కూర్చున్నారు!

ప్రి:— ఆ! ఆ! ఎంత తెగువ?

మా:— (లోపలనుండి) ఇక నేను చచ్చిపోతాను భగవంతుడోయ్!...

ప్రి:— ఆగవే, బాబూ!

మా:— (ఏడుస్తూనే) లేదు ... చచ్చిపోతాను దేముడా. (దూకబోతుంది.)

ప్రి:— దూకకే బాబూ?

మా:— దూకేస్తాను దేముడా? (పడడానికి గిలక పట్టుకుంటుంది.)

ప్రి:— ఆ! ఆ! ఇదో పాపమా!...అలాగే! అలాగే పెడదాం...రా వే బాబూ!

దా:— (పరుగెత్తికెళ్లి) అయ్యగారొప్పుకున్నారమ్మా! దిగిరండి—మాణిక్యమ్మగారూ!

మా:— ఒప్పుకున్నారా? (అని హారతిపళ్ళెంతో వచ్చి ప్రకాశించిరాకు పడుతున్నా భర్తకు, కృష్ణునికి హారతిచ్చి దేవుని ఫొటోకు దణ్ణం పెడుతుంది.)

— తెర —

తుదిరంగం

(తొలి రంగం లాగానే అలంకరణ. ప్రకాశం, సుస్తీతో మంచం పట్టాడు...దగ్గుతూ లేస్తాడు. దాసీ పీకదానా అందిస్తుంది— తెర లేచింది.)

డాక్ట:- (వచ్చి) ఏడాదిలో ఎంత మనిషి ఎంత కయ్యారు ?

ప్రః— డాక్టర్ ! ఇంకా ఎంతవుతుందో...(దగ్గుతూ) డాక్టర్! చెట్టంత కొడుకు—బి.ఏ. చదువుతున్న కొడుకు కోప గించి దేశాంతరం పోయాడు...పుణ్యక్షేత్ర సందర్శనాలతో నెకొండంత ఆస్తి తరిగిపోయింది...(దగ్గుతూ) క్రొవ్వత్తిలాగా ఆరోగ్యంకూడా కరిగిపోతోంది డాక్టర్. (దగ్గుతో లేస్తాడు)

డా:— పర్వాలేదండి...లేవకండి !

ప్రః— ఏంటో డాక్టర్...నెలలునిండి నెలదాటినా, ఆమె ప్రసవించడంలేదు...

డా:— ఎవరు ?

దా:— అమ్మగారికండి ! పదో మాసం...

డా:— పర్వాలేదు...ఒక్కొక్కరు గట్టిపిండం అయితే పదో మాసంలో కూడా కంటారు...

ప్రః— చూడండి ! డాక్టర్...ఆ కాయయినా కాస్తే మనస్తాపమైనా తీరుతుంది.

డా:— మరి ముందెవరికీ చూపలేదా ?

దా:— ఓ నర్సమ్మొచ్చిందయ్యగారూ ?

డా:- వచ్చి ఏమంది ?

ప్రి:- మీలాగే అంది...

డా:- ఆహా ! అయితే చూస్తా ?

మా:- (లోపలనుండి) అమ్మా...అమ్మా...అమ్మా...

దా:- నొప్పులొస్తున్నాయి బాబూ !

డా:- చూస్తా ! (లోనికెళ్లాడు-మళ్లీవచ్చాడు-కాస్సేపట్కి)

ప్రి:- (ఆత్రుతగా) ఏం డాక్టర్ ?

డా:- ఏమీలేదు...ఆ...(దాసీతో) హాస్పటల్ కెళ్ళి కాంపౌం
డరును బేగ్ తీసుకొని రమ్మను,..ఆ !...కాంపౌండ
రుకు రద్దీగా వుంటె, నీవే తీసుకురా బేగ్ !

దా:- అలాగేనండయ్యా ! (వెళ్ళింది)

డా:- (లోపలి కెళ్ళాడు...కాసేపట్కి వచ్చాడు)

ప్రి:- ఏం డాక్టర్ ?

డా:- ఏం లేదు...

ప్రి:- ఏంటా అనుమానం ?

డా:- అనుమానం కాదు...

ప్రి:- మరి ?

డా:- వుండండి ! (లోనికెళ్ళాడు)

ప్రి:- (దగ్గుతూ లేచి మంచంపై కూర్చున్నాడు)

డా:- (వచ్చాడు)

ప్రి:- డాక్టర్ ! సుఖంగా ప్రసవిస్తుందా ?

డా:- ఆ ! ప్రమాదం లేదు...నొప్పులు రావడంలేదు కూడా...

ప్రి:– నొప్పులు లేకుండా ప్రసవిస్తారా—ఎవరన్నా ?
మా:- (లోపల) అమ్మ !...అమ్మ...
ప్రి:– చూడండి డాక్టర్ ! మళ్ళీ నొప్పులొస్తున్నాయి.
డా:– (మాట్టాడడు)
ప్రి:– మాట్లాడరేంటి డాక్టర్ ?
డా:– అవి నొప్పులు కావు.
ప్రి:– మరి ? (ఆశ్చర్యంగా)
డా:– భ్రమ !
ప్ర:– అయితే నొప్పుల్లేకుండా ప్రసవిస్తుందా ?
డా:– ఆ !
మా:- (లోపల) అమ్మా...అమ్మా...!
ప్రి:– వెళ్ళండి ! డాక్టర్ !
డా:– (వెళ్ళాడు)
ప్రి:– (దగ్గుతూ, మంచం దిగి, ఆత్రుతతో ఎదురు చూస్తున్నాడు.)
డా:- (వచ్చాడు)
ప్రి:– ఏమైంది డాక్టర్ ? ప్రసవించిందా ? పిల్లవాడు పుట్టాడా ?
డా:– మీకు మతిపోయిందా ? పిల్లవాడుకావాలా ? పుడితే ఏడవడండీ ?
ప్రి:– మరైతే ఏమైనట్టు ?
డా:– చిల్లరతిళ్ళు ఎక్కువగా తిన్నారు...

ప్రి:— అయితే ప్రసవించడం కష్టమా? డాక్టర్!

డా:— అసలు ప్రసవిస్తుందో ప్రసవించదో?

ప్రి:— (ఆతురతగా) అంటె?

డా:— ప్రసవించకపోవచ్చు.

ప్రి:— అయితే బిడ్డ దక్కదా—డాక్టర్?

మా:— (లోపల) అమ్మా...అమ్మా...

ప్రి:— డాక్టర్—మీకు పుణ్యముంటుంది—చూడండి డాక్టర్!

డా:— చెప్పానుగా భ్రమ!—అని!

ప్రి:— అదేంటి డాక్టర్! చెప్పు, డాక్టర్...ఏమైనా ప్రమాదం జరిగితే—నా సర్వస్వం దీనితో నాశనమైపోతుంది... ఎంతడబ్బైనా యిచ్చుకుంటా డాక్టర్...

డా:— తుది నిర్ణయం చెబుతా! (వెళ్ళాడు)

ప్రి:— (ఎంతో ఆతురతతో చూస్తున్నాడు)

డా:— (తిరిగి వచ్చాడు) చెప్పమన్నారా?

ప్రి:— చెప్పు డాక్టర్!...తల్లికి ప్రమాదం లేదుకదా?

డా:— ఎవ్వరికి ప్రమాదం లేదు...

ప్రి:— (దగ్గుతూ) డాక్టర్!...(కోపంతో)

డా:— (తూలి ప్రకాశంను పట్టుకొని) ఖంగారు పడకండి!

మా:—(లోపలనుండి) మధ్య నా ప్రాణం తీస్తున్నారు డాక్టర్ (మూలిగింది)

డా:— చెప్పమన్నారా?

ప్రి:— చెప్పండీ!

డా:- ఆమె ప్రసవించదు...

ప్రి:- ఆశ్చర్యంగా) ఏం డాక్టర్ ?

మా:- (లోపలనుండి) ఆ!

ప్రి:- ఆమెకు ప్రమాదం జరగొచ్చు!...త్వరగా చెప్పు డాక్టర్ ?

డా: అసలది...

ప్రి:- చెప్పండి!

మా:- (తూగుతూ గుమ్మం వద్దకు వచ్చింది అసలది...

డా:- గర్భిణీకాదు...

మా:- కాదూ ?...(అని గుమ్మంకి చేరబడి పడిపోయింది.)

ప్రి:- (దగ్గుతూ వెళ్ళి పట్టుకొని) మరేంటి డాక్టర్ ?

డా:- ఖంగారు పడకండి! అపాయంలేదు...నయమైపోతుంది.. అది...బల్ల!

ప్రి:- హా రే కృష్ణ! (కూలబడ్డాడు)

మా:- ఏంటి ? (భర్తపై పడింది)

డా:- అవును బల్ల! కడుపులో బల్ల!!

దాసి:- (పరుగున బేగ్‌తో వస్తున్న దాసి యీ మాట విని "టక్"మని ఆగిపోయి బేగ్ వొదిలేసింది.)

డా:- (సన్నగా నవ్వుతూ బేగ్ తీసుకొని వెళ్ళిపోయాడు)

— తెర —

త్వరలో

పడాల రామారావుగారి

"సీతారామరాజు పితూరీ"

(నవల)

"పలనాటియుద్ధం"

(నాటకం)